Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Sisämarkkinoiden hätätilaväline”

(2023/C 157/11)

Esittelijä: Muhterem ARAS (DE, Vihreät), Baden-Württembergin maapäivien puhemies

Viiteasiakirjat: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkinoiden hätätilavälineen perustamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2679/98 kumoamisesta

COM(2022) 459 final

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2019/1009 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse hätätilamenettelyistä vaatimustenmukaisuuden arviointia, yhteisten eritelmien hyväksymistä ja markkinavalvontaa varten sisämarkkinoiden hätätilan vuoksi

COM(2022) 461 final

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2000/14/EY, 2006/42/EY, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU ja 2014/68/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse hätätilamenettelyistä vaatimustenmukaisuuden arviointia, yhteisten eritelmien hyväksymistä ja markkinavalvontaa varten sisämarkkinoiden hätätilan vuoksi

COM(2022) 462 final

I MUUTOSEHDOTUKSET

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkinoiden hätätilavälineen perustamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2679/98 kumoamisesta

COM(2022) 459 final

Muutosehdotus 1

Johdanto-osan kappale 33

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jotta voidaan varmistaa kriisin kannalta olennaisten tavaroiden saatavuus sisämarkkinoiden hätätilassa, komissio voi lisäksi suositella, että jäsenvaltiot jakavat varmuusvarastoja ottaen asianmukaisesti huomioon solidaarisuuden, tarpeellisuuden ja suhteellisuuden periaatteet.	Jotta voidaan varmistaa kriisin kannalta olennaisten tavaroiden saatavuus sisämarkkinoiden hätätilassa, komissio voi lisäksi suositella, että jäsenvaltiot jakavat varmuusvarastoja ottaen asianmukaisesti huomioon solidaarisuuden, tarpeellisuuden ja suhteellisuuden periaatteet. ***Tässä on otettava huomioon erilaiset paikalliset ja alueelliset – esimerkiksi syrjäisimpien alueiden, tiheään asuttujen kaupunkien, maaseutualueiden ja raja-alueiden – tarpeet.***

Perustelu

Itsestään selvä.

Muutosehdotus 2

1 artiklan 3 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jäsenvaltioiden on vaihdettava säännöllisesti tietoja kaikista tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista keskenään ja komission kanssa.	Jäsenvaltioiden on vaihdettava säännöllisesti tietoja kaikista tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista keskenään ja komission ***sekä Euroopan parlamentin, Euroopan alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean*** kanssa.

Perustelu

Monien sisämarkkinoiden hätätilavälineen puitteissa käynnistettyjen toimenpiteiden täytäntöönpano annetaan paikallis- ja alueviranomaisten tehtäväksi. Näin ollen niille olisi tiedotettava asiasta ainakin AK:n välityksellä.

Muutosehdotus 3

2 artiklan 8 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Tällä asetuksella ei rajoiteta jäsenvaltioiden velvoitetta turvata kansallinen turvallisuus eikä niiden valtuuksia suojata keskeisiä valtiolle kuuluvia tehtäviä, mukaan lukien valtion alueellisen koskemattomuuden turvaaminen ja yleisen järjestyksen ylläpitäminen.	Tällä asetuksella ei rajoiteta jäsenvaltioiden ***yleistä*** velvoitetta turvata kansallinen turvallisuus eikä niiden valtuuksia suojata keskeisiä valtiolle kuuluvia tehtäviä, mukaan lukien valtion alueellisen koskemattomuuden turvaaminen ja yleisen järjestyksen ylläpitäminen

Perustelu

Sana ”yleistä” on lisättävä kohdan selkeyttämiseksi, jotta 16 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen mukaisilla vapaata liikkuvuutta koskevilla säännöillä olisi käytännössä vaikutusta.

Muutosehdotus 4

4 artiklan 3 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Komissio toimii neuvoa-antavan ryhmän puheenjohtajana ja huolehtii sen sihteeristöstä. Komissio voi kutsua ***Euroopan parlamentin edustajan,*** Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolina olevien EFTA-valtioiden edustajia sekä talouden toimijoiden, sidosryhmäjärjestöjen, työmarkkinaosapuolten ja asiantuntijoiden edustajia osallistumaan neuvoa-antavan ryhmän kokouksiin tarkkailijoina. Se kutsuu muiden kriisiin liittyvien unionin tason elinten edustajat osallistumaan neuvoa-antavan ryhmän asiaankuuluviin kokouksiin tarkkailijoina.	Komissio toimii neuvoa-antavan ryhmän puheenjohtajana ja huolehtii sen sihteeristöstä. ***Neuvoa-antavan ryhmän pysyviä jäseniä ovat myös Euroopan parlamentin ja Euroopan alueiden komitean edustajat.*** Komissio voi kutsua Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolina olevien EFTA-valtioiden edustajia sekä talouden toimijoiden, sidosryhmäjärjestöjen, työmarkkinaosapuolten ja asiantuntijoiden edustajia osallistumaan neuvoa-antavan ryhmän kokouksiin tarkkailijoina. Se kutsuu muiden kriisiin liittyvien unionin tason elinten edustajat osallistumaan neuvoa-antavan ryhmän asiaankuuluviin kokouksiin tarkkailijoina.

Perustelu

Euroopan parlamentin ja Euroopan alueiden komitean on oltava neuvoa-antavassa ryhmässä pysyvästi edustettuina parlamentaarisen valvonnan varmistamiseksi ja EU:n lainsäädännön käytännön täytäntöönpanosta vastaavien paikallis- ja alueviranomaisten osallistamiseksi. Paikallis- ja alueviranomaiset ovat myös se taho, johon kriisien aiheuttamat ongelmat ja vaikutukset kohdistuvat välittömästi ja joka pystyy raportoimaan niistä suoraan. Euroopan alueiden komitean välityksellä paikallis- ja alueviranomaisten edut voitaisiin ottaa neuvoa-antavassa ryhmässä huomioon.

Muutosehdotus 5

5 artiklan 1 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jäsenvaltioiden on nimettävä keskusyhteystoimistot, jotka vastaavat yhteydenpidosta, koordinoinnista ja tietojenvaihdosta muiden jäsenvaltioiden keskusyhteystoimistojen ja unionin tason keskusyhteystoimiston kanssa tämän asetuksen mukaisesti. Tällaisten yhteystoimistojen on koordinoitava ja koottava asiaankuuluvilta kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta saadut tiedot.	Jäsenvaltioiden on nimettävä ***yhteistyössä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa*** keskusyhteystoimistot, jotka vastaavat yhteydenpidosta, koordinoinnista ja tietojenvaihdosta muiden jäsenvaltioiden keskusyhteystoimistojen ja unionin tason keskusyhteystoimiston kanssa tämän asetuksen mukaisesti. Tällaisten yhteystoimistojen on koordinoitava ja koottava asiaankuuluvilta kansallisilta***, alueellisilta ja paikallisilta*** toimivaltaisilta viranomaisilta saadut tiedot.

Perustelu

Alue- ja paikallisviranomaiset olisi osallistettava toimintaan, sillä kansalliset yhteystoimistot eivät riitä varmistamaan tietojenvaihtoa. Jäsenvaltioiden poliittisesta ja perustuslaillisesta rakenteesta riippuen voitaisiin ottaa käyttöön myös alueellisia tai paikallisia yhteystoimistoja.

Muutosehdotus 6

6 artiklan 1 kohdan a alakohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
a) kansallisten ***ja*** unionin tason toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteistyö sisämarkkinoiden valppaus- ja hätätilavaiheiden hallinnointia varten valppaus- ja hätätilavaiheiden aikana sisämarkkinoiden eri aloilla;	a) ***paikallisten, alueellisten ja*** kansallisten ***sekä*** unionin tason toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteistyö sisämarkkinoiden valppaus- ja hätätilavaiheiden hallinnointia varten valppaus- ja hätätilavaiheiden aikana sisämarkkinoiden eri aloilla;

Perustelu

Paikallis- ja aluetason mukaan ottaminen.

Muutosehdotus 7

6 artiklan 2 kohdan a alakohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
luettelo asiaan liittyvistä kansallisista toimivaltaisista viranomaisista, 5 artiklan mukaisesti nimetyistä keskusyhteystoimistoista ja 21 artiklassa tarkoitetuista keskitetyistä yhteyspisteistä, niiden yhteystiedoista sekä niiden tehtävistä ja vastuista tämän asetuksen mukaisten valppaus- ja hätätilavaiheiden aikana kansallisen lainsäädännön mukaisesti;	luettelo asiaan liittyvistä kansallisista ***sekä paikallisista ja alueellisista*** toimivaltaisista viranomaisista, 5 artiklan mukaisesti nimetyistä keskusyhteystoimistoista ja 21 artiklassa tarkoitetuista keskitetyistä yhteyspisteistä, niiden yhteystiedoista sekä niiden tehtävistä ja vastuista tämän asetuksen mukaisten valppaus- ja hätätilavaiheiden aikana kansallisen lainsäädännön mukaisesti;

Perustelu

Paikallis- ja aluetason osallistaminen jäsenvaltioiden rakenteesta riippuen.

Muutosehdotus 8

8 artiklan 3 kohdan c alakohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
maantieteellinen alue ja sisämarkkinoiden osuus, johon häiriö tai mahdollinen häiriö vaikuttaa, vaikutus tiettyihin maantieteellisiin alueisiin, jotka ovat erityisen haavoittuvia tai alttiita toimitusketjun häiriöille, mukaan lukien EU:n syrjäisimmät alueet;	maantieteellinen alue ja sisämarkkinoiden osuus, johon häiriö tai mahdollinen häiriö vaikuttaa, vaikutus tiettyihin maantieteellisiin alueisiin, jotka ovat erityisen haavoittuvia tai alttiita toimitusketjun häiriöille, mukaan lukien EU:n ***raja-alueet ja*** syrjäisimmät alueet;

Perustelu

Itsestään selvä.

Muutosehdotus 9

9 artiklan 1 kohdan a alakohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jos komissio – neuvoa-antavan ryhmän lausunnon huomioon ottaen – katsoo, että kyseessä on 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu uhka, se ottaa täytäntöönpanosäädöksellä käyttöön valppaustilavaiheen enintään kuuden kuukauden ajaksi. Tällaiseen täytäntöönpanosäädökseen on sisällyttävä seuraavat:	Jos komissio – neuvoa-antavan ryhmän lausunnon huomioon ottaen – katsoo, että kyseessä on 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu uhka, se ottaa täytäntöönpanosäädöksellä käyttöön valppaustilavaiheen enintään kuuden kuukauden ajaksi. Tällaiseen täytäntöönpanosäädökseen on sisällyttävä seuraavat:
a) arvio kriisin mahdollisista vaikutuksista;	a) arvio kriisin mahdollisista vaikutuksista***, myös raja-alueiden erityistilanteesta***;

Perustelu

Itsestään selvä.

Muutosehdotus 10

11 artiklan 5 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on otettava asianmukaisesti huomioon talouden toimijoille ja erityisesti pk-yrityksille aiheutuva hallinnollinen rasite, joka voi liittyä tietopyyntöihin, ja varmistettava, että ***se pidetään mahdollisimman pienenä***.	Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on otettava asianmukaisesti huomioon talouden toimijoille ja erityisesti pk-yrityksille aiheutuva hallinnollinen rasite, joka voi liittyä tietopyyntöihin, ja varmistettava, että ***pyyntöjen sisältö on oikeasuhteinen ja tiukasti rajattu siihen, mikä on tarpeen 9 artiklan noudattamiseksi***.

Perustelu

Yrityksiin kohdistuvien tarpeettomien rasitteiden välttäminen.

Muutosehdotus 11

12 artiklan 2 kohdan a alakohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Komissio voi vaatia täytäntöönpanosäädöksillä, että jäsenvaltiot toimittavat 9 artiklan 1 kohdan nojalla annetussa täytäntöönpanosäädöksessä lueteltuja tavaroita koskevat tiedot kaikista seuraavista:	Komissio voi vaatia täytäntöönpanosäädöksillä, että jäsenvaltiot toimittavat 9 artiklan 1 kohdan nojalla annetussa täytäntöönpanosäädöksessä lueteltuja tavaroita koskevat tiedot kaikista seuraavista:
a) a) tämänhetkiset varastot niiden alueella;	a) tämänhetkiset varastot ***ja varastointipaikat*** niiden alueella;

Perustelu

On tärkeää tiedustella, missä jäsenvaltiot varastoivat kriisin kannalta olennaisia tavaroita, jotta niitä voidaan hätätilanteessa jakaa hyvissä ajoin myös syrjäisille alueille.

Muutosehdotus 12

12 artiklan 3 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Ottaen asianmukaisesti huomioon talouden toimijoiden hallussa olevat tai kerryttämät varastot alueellaan jäsenvaltioiden on parhaansa mukaan pyrittävä kerryttämään 1 kohdan mukaisesti yksilöityjen strategisesti tärkeiden tavaroiden varmuusvarastoja. Komissio tukee jäsenvaltioita niiden toimien koordinoinnissa ja yhdenmukaistamisessa.	Ottaen asianmukaisesti huomioon talouden toimijoiden hallussa olevat tai kerryttämät varastot alueellaan ***sekä alueellisen tasapainon, erityisesti saari- ja vuoristoalueiden sekä muiden syrjäisten alueiden osalta,*** jäsenvaltioiden on parhaansa mukaan pyrittävä kerryttämään 1 kohdan mukaisesti yksilöityjen strategisesti tärkeiden tavaroiden varmuusvarastoja. Komissio tukee jäsenvaltioita niiden toimien koordinoinnissa ja yhdenmukaistamisessa.

Perustelu

Itsestään selvä.

Muutosehdotus 13

15 artiklan 1 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jos komissio – neuvoa-antavan ryhmän lausunnon huomioon ottaen – katsoo, että sisämarkkinoiden hätätilavaiheen jatkaminen on tarpeen, se ehdottaa neuvostolle sisämarkkinoiden hätätilavaiheen jatkamista. Komissio pyrkii tekemään ehdotuksen viimeistään 30 päivää ennen sen ajanjakson päättymistä, jonka ajaksi sisämarkkinoiden hätätilavaihe on otettu käyttöön, jollei olosuhteiden kiireellisistä ja poikkeuksellisista muutoksista muuta johdu. Neuvosto voi jatkaa täytäntöönpanosäädöksellä sisämarkkinoiden hätätilavaihetta enintään kuudella kuukaudella kerrallaan.	Jos komissio – neuvoa-antavan ryhmän lausunnon huomioon ottaen – katsoo, että sisämarkkinoiden hätätilavaiheen jatkaminen on tarpeen, se ehdottaa neuvostolle sisämarkkinoiden hätätilavaiheen jatkamista. Komissio pyrkii tekemään ehdotuksen viimeistään 30 päivää ennen sen ajanjakson päättymistä, jonka ajaksi sisämarkkinoiden hätätilavaihe on otettu käyttöön, jollei olosuhteiden kiireellisistä ja poikkeuksellisista muutoksista muuta johdu. Neuvosto voi jatkaa täytäntöönpanosäädöksellä sisämarkkinoiden hätätilavaihetta enintään kuudella kuukaudella kerrallaan. ***Jos sisämarkkinoiden hätätilavaihetta ei jatketa, se päättyy automaattisesti.***

Perustelu

Hätätoimenpiteiden on aina oltava ajallisesti rajoitettuja ja niiden on päätyttävä automaattisesti, jotta voidaan välttyä väärinkäytöksiltä. Asia mainitaan 14 artiklan 3 kohdassa (Käyttöönotto), mutta ei toimien lopettamista koskevassa artiklassa, joten siihen esitetään selvennystä.

Muutosehdotus 14

16 artiklan 1 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Hyväksyessään ja soveltaessaan kansallisia toimenpiteitä, joilla reagoidaan sisämarkkinoiden hätätilaan ja sen taustalla olevaan kriisiin, jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden toimet ovat täysin perussopimuksen ja unionin oikeuden ja erityisesti tässä artiklassa säädettyjen vaatimusten mukaisia.	Hyväksyessään ja soveltaessaan kansallisia toimenpiteitä, joilla reagoidaan sisämarkkinoiden hätätilaan ja sen taustalla olevaan kriisiin, jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden toimet ovat täysin perussopimuksen ja unionin oikeuden ja erityisesti tässä artiklassa säädettyjen ***ensisijaisten*** vaatimusten mukaisia***, ennen kaikkea kun on kyse Schengenin rajasäännöstön mukaisista toimenpiteistä***.

Perustelu

Jotta sisämarkkinoiden hätätilavälineen vapaata liikkuvuutta koskevilla säännöillä olisi käytännössä vaikutusta, niillä on oltava osittain etusija Schengenin rajasäännöstöön nähden. Muussa tapauksessa jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön yksipuolisia ja koordinoimattomia rajatarkastuksia, jotka voivat luonteensa puolesta merkitä rajojen sulkemista.

Muutosehdotus 15

16 artiklan 2 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Kaikkien rajoitusten on oltava ajallisesti rajoitettuja, ja ne on poistettava heti, kun tilanne sen sallii. Lisäksi kaikissa rajoituksissa olisi otettava huomioon raja-alueiden tilanne.	Kaikkien rajoitusten on oltava ajallisesti rajoitettuja***, niitä on tarkistettava säännöllisesti***, ja ne on poistettava heti, kun tilanne sen sallii. Lisäksi kaikissa rajoituksissa olisi otettava huomioon raja-alueiden tilanne.

Perustelu

Itsestään selvä.

Muutosehdotus 16

16 artiklan 5 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikille sidosryhmille, joita asia koskee, tiedotetaan tavaroiden, palvelujen ja henkilöiden, myös työntekijöiden ja palveluntarjoajien, vapaata liikkuvuutta rajoittavista toimenpiteistä ennen niiden voimaantuloa. Jäsenvaltioiden on varmistettava jatkuva vuoropuhelu sidosryhmien kanssa, mukaan lukien viestintä työmarkkinaosapuolten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa.	Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikille sidosryhmille, joita asia koskee, ***sekä paikallis- ja alueviranomaisille*** tiedotetaan tavaroiden, palvelujen ja henkilöiden, myös työntekijöiden ja palveluntarjoajien, vapaata liikkuvuutta rajoittavista toimenpiteistä ennen niiden voimaantuloa. Jäsenvaltioiden on varmistettava jatkuva vuoropuhelu sidosryhmien kanssa, mukaan lukien viestintä ***Euroopan alueiden komitean,*** työmarkkinaosapuolten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa.

Perustelu

Paikallis- ja alueviranomaisten osallistamisen varmistaminen.

Muutosehdotus 17

19 artiklan 2 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle syyt, joiden vuoksi tällaisen toimenpiteen toteuttaminen on perusteltua ja oikeasuhteista, jos näitä syitä ei ole jo tuotu selvästi esiin ilmoitetussa toimenpiteessä. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kokonaisuudessaan ***kansalliset lait ja asetukset, jotka sisältävät*** toimenpiteen tai ***joita*** muutetaan toimenpiteellä.	Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle syyt, joiden vuoksi tällaisen toimenpiteen toteuttaminen on perusteltua ja oikeasuhteista, jos näitä syitä ei ole jo tuotu selvästi esiin ilmoitetussa toimenpiteessä. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kokonaisuudessaan ***kulloisessakin jäsenvaltiossa asiaan sovellettava lainsäädäntö, joka sisältää*** toimenpiteen tai ***jota*** muutetaan toimenpiteellä.

Perustelu

Joissakin jäsenvaltioissa alueet voivat hyväksyä omia tai täydentäviä sääntöjään, joten olisi mainittava paitsi kansallinen lainsäädäntö myös kaikki muu kyseisessä jäsenvaltiossa sovellettava lainsäädäntö.

Muutosehdotus 18

21 artiklan 2 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalaiset, kuluttajat, talouden toimijat ja työntekijät sekä heidän edustajansa voivat pyynnöstä ja asianomaisten yhteyspisteiden välityksellä saada toimivaltaisilta viranomaisilta tietoja siitä, miten kyseisiä kansallisia kriisitoimia yleisesti tulkitaan ja sovelletaan. Näihin tietoihin on tarvittaessa sisällyttävä vaihekohtainen opas. Tiedot on annettava selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä. Niiden on oltava helposti saatavilla etäyhteyden avulla sähköisessä muodossa, ja ne on pidettävä ajan tasalla.	Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalaiset, kuluttajat, ***paikallis- ja alueviranomaiset,*** talouden toimijat ja työntekijät sekä heidän edustajansa voivat pyynnöstä ja asianomaisten yhteyspisteiden välityksellä saada toimivaltaisilta viranomaisilta tietoja siitä, miten kyseisiä kansallisia kriisitoimia yleisesti tulkitaan ja sovelletaan. Näihin tietoihin on tarvittaessa sisällyttävä vaihekohtainen opas. Tiedot on annettava selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä. Niiden on oltava helposti saatavilla etäyhteyden avulla sähköisessä muodossa, ja ne on pidettävä ajan tasalla.

Perustelu

Kaikilla olisi oltava mahdollisuus kääntyä jäsenvaltioiden keskitettyjen yhteyspisteiden puoleen. Tätä voidaan sujuvoittaa alueellisella tasolla. Tämä on erityisen tärkeää raja-alueilla ja syrjäisillä alueilla.

Muutosehdotus 19

22 artiklan 2 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Unionin tason keskitetty yhteyspiste antaa kansalaisille, kuluttajille, talouden toimijoille ja työntekijöille ja heidän edustajilleen apua seuraavissa: [– –]	Unionin tason keskitetty yhteyspiste antaa kansalaisille, kuluttajille, ***paikallis- ja alueviranomaisille,*** talouden toimijoille ja työntekijöille ja heidän edustajilleen apua seuraavissa: [– –]

Perustelu

Paikallis- ja alueviranomaisten osallistamisen varmistaminen.

Muutosehdotus 20

24 artiklan 1 kohta

Euroopan komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jos esiintyy vakava kriisiin liittyvä pula tai sen välitön uhka, komissio voi pyytää kriisin kannalta olennaisiin toimitusketjuihin kuuluvia edustavia organisaatioita tai talouden toimijoita toimittamaan vapaaehtoisesti tietyssä määräajassa komissiolle tiettyjä tietoja kriisin kannalta olennaisten tavaroiden ja niiden komponenttien tuotantokapasiteetista ja mahdollisista olemassa olevista varastoista unionin tuotantolaitoksissa ja kolmansien maiden laitoksissa, joissa se harjoittaa toimintaa tai joiden kanssa sillä on sopimuksia tai joilta se tekee hankintoja, sekä tiedot mahdollisista toimitusketjun häiriöistä tietyn määräajan kuluessa.	Jos esiintyy vakava kriisiin liittyvä pula tai sen välitön uhka, komissio voi pyytää kriisin kannalta olennaisiin toimitusketjuihin kuuluvia edustavia organisaatioita tai talouden toimijoita toimittamaan vapaaehtoisesti tietyssä määräajassa komissiolle tiettyjä tietoja kriisin kannalta olennaisten tavaroiden ja niiden komponenttien tuotantokapasiteetista ja mahdollisista olemassa olevista varastoista unionin tuotantolaitoksissa ja kolmansien maiden laitoksissa, joissa se harjoittaa toimintaa tai joiden kanssa sillä on sopimuksia tai joilta se tekee hankintoja, sekä tiedot mahdollisista toimitusketjun häiriöistä tietyn määräajan kuluessa. ***Komissio varmistaa, että talouden toimijoille ja erityisesti pk-yrityksille aiheutuva hallinnollinen ja liiketoiminnallinen rasite minimoidaan, että vastausmääräajat ovat realistisia ja että pyyntöjen sisältö on oikeasuhteinen ja rajoittuu siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä.***

Perustelu

Yrityksiin kohdistuvien tarpeettomien rasitteiden välttäminen.

II POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK),

1. suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen sisämarkkinoiden hätätilavälineestä, jolla varmistetaan tulevissa kriisitilanteissa sisämarkkinoiden toiminta, mukaan lukien henkilöiden vapaa liikkuvuus.

2. korostaa, että koordinoiduilla EU:n toimilla pystyttiin palauttamaan sisämarkkinoiden vapaudet covid-19-pandemian aikana ja että kansainvälisen oikeuden vastainen Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan osoittaa, miten nopeasti uusi kriisi voi syntyä.

3. huomauttaa, että kriiseillä voi olla vakavia seurauksia sisämarkkinoille. Komitea korostaa tarveperusteisten toimenpiteiden olevan tärkeitä, jotta kriiseihin liittyviin eroihin voidaan puuttua unionin, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla, ja tähdentää sellaisen tarveperusteisen koheesiopolitiikan merkitystä, jolla pyritään samoihin tavoitteisiin ja edistetään kykyä selviytyä kriiseistä.

4. toistaa näkemyksensä, että erityisesti tavaroiden, henkilöiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus on turvattava kriisien vaikutuksilta. Komitea korostaa raja-alueiden erityistä roolia sisämarkkinoiden toiminnassa.

5. korostaa, että kriisien vaikutukset kohdistuvat erityisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artiklan soveltamisalaan kuuluviin aloihin, sillä ne joutuvat kohtaamaan jo pelkän asemansa aiheuttamia haasteita.

6. katsoo siksi, että sisämarkkinoita varten tarvitaan vankka EU:n yleinen kriisikehys, jolla täydennetään nykyisiä ja suunniteltuja alakohtaisia sääntöjä.

Rajaturvallisuus sisämarkkinoiden hätätilavälineen puitteissa

7. korostaa, että etenkin raja-alueet kärsivät kriiseistä johtuvista ja erityisesti yksipuolisista ja lyhytaikaisista rajojen sulkemisista. Tämä koskee kaikkea rajatylittävää yhteistyötä esimerkiksi koulutuksen, terveydenhuollon ja energian alalla sekä tavaraliikennettä, rajatyöntekijöitä ja palveluntarjoajia mutta myös perheitä ja muita ihmissuhteita.

8. painottaa erityisesti, että rajanylityspaikoille syntyvien kilometrien pituisten ruuhkien vuoksi rajatarkastukset vastaavat lähes rajojen sulkemista.

9. kehottaa siksi Euroopan komissiota asettamaan sisämarkkinoiden hätätilavälineen vapaata liikkuvuutta koskevat säännöt osittain etusijalle Schengenin rajasäännöstöön nähden, jotta henkilöiden, palvelujen ja tavaroiden vapaa liikkuvuus voidaan varmistaa kriisiaikoina.

10. kehottaa neuvostoa aloittamaan asetuksen voimaantulon jälkeen neuvottelut EU:n ulkorajoilla sijaitsevien kolmansien maiden kanssa vastaavien vapaata liikkuvuutta koskevien sääntöjen käyttöönottamiseksi.

11. muistuttaa tässä yhteydessä Schengen-alueen hallinnoinnin uudelleentarkastelua koskevasta lausunnostaan ([1]), jossa kehotetaan rajoittamaan sisärajatarkastukset tiukasti enintään 24 kuukauteen ja perustelemaan, miksi vaihtoehtoiset toimenpiteet eivät ole asianmukaisia.

12. kehottaa neuvostoa myös ratkaisemaan oikeudellisten ja hallinnollisten esteiden poistamismekanismin perustamista koskevan pattitilanteen, jotta hallitustenväliset ratkaisut voidaan panna rajoilla vaivatta täytäntöön.

Sisämarkkinoiden hätätilaväline alueellisesta näkökulmasta

13. pitää yleisesti ottaen myönteisenä ehdotuksen paikkalähtöistä lähestymistapaa ja keskittymistä matkustamiseen ja liiketoimintaan. Komitea kehottaa kuitenkin kohdentamaan hätätilavälinettä alueellisemmin, jotta voidaan varmistaa sen tehokkuus paikan päällä.

14. kehottaa näin ollen ottamaan Euroopan alueiden komitean edustajat pysyvästi mukaan neuvoa-antavaan ryhmään.

15. kehottaa lisäksi ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset mukaan keskusyhteystoimistojen suunnitteluun ja varmistamaan yhtäläiset mahdollisuudet kääntyä kansallisten yhteyspisteiden ja unionin tason keskitetyn yhteyspisteen puoleen.

16. muistuttaa, että kriisin kannalta (mahdollisesti) olennaiset tavarat jakautuvat epätasaisesti sisämarkkinoilla. Komitea korostaa, että tarvitaan ehdottomasti käytännön eurooppalaista solidaarisuutta, jotta voidaan varmistaa tällaisten tavaroiden jakelu pahasti kärsineille alueille. Komitea pitää tässä yhteydessä vientirajoitusten kieltoa myönteisenä.

17. ehdottaa, että asiaan liittyviä määritelmiä ja kriteerejä johdonmukaistetaan kautta koko ehdotuksen ja että alueelliset näkökohdat otetaan tässä yhteydessä paremmin huomioon.

Sisämarkkinoiden hätätilavälineen hallinnointi

18. korostaa tässä yhteydessä, että oikeusvarmuuden saavuttamiseksi on tarkennettava yksittäisiä määritelmiä ja selvennettävä, millä ehdoin, missä olosuhteissa ja missä kriiseissä hätätilavälinettä on tarkoitus käyttää.

19. suhtautuu myönteisesti kriisien ehkäisyn, niihin varautumisen ja niiden hallinnan parantamiseksi ehdotettuun liikennevalojärjestelmään, jonka kolme vaihetta ovat vaihtoehtosuunnittelu, sisämarkkinoiden valvonta ja sisämarkkinoiden hätätilanne.

20. pitää erittäin myönteisenä keskittymistä jäsenvaltioiden väliseen tietojenvaihtoon, viestintään ja koordinointiin ja kannustaa luomaan tulevia kriisejä varten yhteisen tietoalustan covid-19-pandemian aikana käyttöön otetun Re-open EU -alustan tapaan.

21. korostaa tarvetta varmistaa täydentävyys ja johdonmukaisuus alakohtaisten ja muiden yleisten sääntöjen, erityisesti Schengenin rajasäännöstön, kanssa, jotta ei aiheuteta suurempaa oikeudellista epävarmuutta.

([1]) Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Schengen-alueen hallinnoinnin uudelleentarkastelu” (COR-2022-01129-00-01) (EUVL C 498, 30.12.2022, s. 114).

22. muistuttaa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteista ja toteaa, että komission ehdotus on hyvin kauaskantoinen. Komitea korostaakin, että on tärkeää varmistaa välineen täytäntöönpanon riittävä valvonta ja avoimuus, jotta voidaan myös tarkastella uudelleen ja kompensoida komissiolle siirretyn toimivallan mahdollisesti pitkälle ulottuvaa laajentamista. Komitea huomauttaa, että tämä on mahdollista vain selkeiden ja yksiselitteisten kriteerien ja mitattavissa olevien kynnysarvojen sekä sellaisen asianmukaisen menettelyn avulla, jolla taataan paitsi jäsenvaltioiden ja Euroopan parlamentin myös kansallisten ja alueellisten parlamenttien osallisuus.

23. korostaa, että kaikissa hätätoimenpiteissä on kunnioitettava ja taattava työlainsäädännön ja perusoikeuksien tehokas täytäntöönpano ja täysimääräinen kunnioittaminen – sosiaaliset oikeudet, työntekijöiden oikeudet ja ammattiyhdistysoikeudet mukaan lukien.

24. kehottaa tarkastelemaan uudelleen toimitusketjujen valvonnan, yritystietojen keräämisen ja ensisijaisia tilauksia koskevien velvoitteiden tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta. Juuri kriisiaikoina olisi pidettävä yrityksille, erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille, aiheutuvat lisärasitteet mahdollisimman pieninä. Vähintäänkin olisi pidennettävä erittäin tiukkoja vastausaikoja.

25. pitää myönteisenä strategisesti tärkeiden tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointien nopeuttamista. Komitea ehdottaa tämän laajentamista muihinkin tuoteryhmiin.

26. kehottaa Euroopan komissiota huolehtimaan yhteishankintatoimien avoimuudesta ja ottamaan opiksi covid-19-rokotteiden valmistajien kanssa tehtyjen sopimuksen puutteista.

27. on tyytyväinen ajankohtaisiin keskusteluihin siitä, että Euroopan strategista riippumattomuutta pitäisi vahvistaa kriiseistä riippumatta, ja odottaa mielenkiinnolla kriittisiä raaka-aineita koskevaa Euroopan komission säädösehdotusta. Komitea kehottaa tässä yhteydessä Euroopan komissiota sisällyttämään säädösehdotuksiinsa kriittisiä raaka-aineita koskevaa toimintasuunnitelmaa käsittelevän AK:n lausunnon ([2]) ehdotukset.

Bryssel 8. helmikuuta 2023.

Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja

Vasco ALVES CORDEIRO

([2]) Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kriittisiä raaka-aineita koskeva toimintasuunnitelma” (COR-2020-04292-00-01) (EUVL C 175, 7.5.2021, s. 10).